GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 17.05.2013 r.
nr 2238 podpis MPoteć

MINISTER GOSPODARKI

Polska

SEKRETARIAT Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.05.13
nr 4296 podpis

Warszawa, dnia 16 maja 2013 r.

DE-VIII-0702-6/13
DE 1868/13

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie Panów senatorów Jana Marii Jackowskiego, Kazimierza Jaworskiego, Waldemara Kraski, Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka, Bogdana Pęka, Grzegorza Wojciechowskiego, Roberta Mamątowa, Henryka Górskiego, przesłane przy piśmie z dnia 24 kwietnia 2013 r., znak: BPS-043-31-1273/13, w sprawie inteligentnych liczników energii elektrycznej, pragnę przekazać następujące stanowisko.

Odpowiadając na pierwsze z postawionych w przedmiotowym oświadczeniu pytań, a dotyczące sposobu ochrony interesów odbiorców energii elektrycznej, pragnę uprzejmie poinformować, że rządowy projekt ustawy Prawo energetyczne zakłada oprócz konieczności instalowania inteligentnych liczników energii elektrycznej także budowę systemu przetwarzania danych pomiarowych pochodzących z tych liczników, którego najistotniejszym elementem będzie utworzenie centralnego zbioru informacji pomiarowej, prowadzonego przez specjalnie powołany do tego podmiot, jakim będzie Operator Informacji Pomiarowej (OIP).

Na początek jednak chciałbym podkreślić, iż wprowadzenie w Polsce systemu inteligentnego opomiarowania będzie wiązało się z instalowaniem u odbiorców energii elektrycznej inteligentnych liczników, które dadzą większe możliwości m.in. w zakresie przekazywania informacji o bieżącym zużyciu energii, dokonywania zdalnego odczytu, a także opracowywania w oparciu o profile energetyczne nowych taryf i usług skierowanych do odbiorców. Wobec faktu, iż obowiązek instalowania liczników inteligentnych wynikać

Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
tel +48 22 693 50 00
fax +48 22 693 40 46
email mg@mg.gov.pl
web www.mg.gov.pl

będzie z przepisów ustawy Prawo Energetyczne, należy pamiętać, że prawo do instalowania tych liczników nie jest równoważne z prawem do pozyskiwania i przetwarzania wszystkich możliwych do pozyskania informacji.

Chciałbym również zwrócić uwagę na fakt, że dane pomiarowe, nawet bez wyraźnego powiązania z danymi osobowymi odbiorcy, mają charakter danych wrażliwych i z tego względu wymagają szczególnej ochrony. Bezpieczeństwo danych, które wiąże się z technicznym bezpieczeństwem sieci komunikacyjnej jest elementem koniecznym, ale nie wystarczającym dla zapewnienia prawidłowego przetwarzania danych pomiarowych. Samo naruszenie zasad bezpieczeństwa nie zawsze skutkować będzie naruszeniem zasady prywatności lub przepisów o ochronie danych osobowych.

Należy również podkreślić, iż zakłada się, że jeżeli podmiot dysponujący danymi pomiarowymi będzie w stanie powiązać je poprzez identyfikator licznika, numer Punktu Pomiaru Energii (PPE) lub *Internet Protocol Adress* (IP) z konkretną osobą fizyczną np. w systemie bilingowym, dane pomiarowe będą danymi osobowymi podlegającymi ochronie.

Zatem ważne jest wyraźne określenie w prawie energetycznym lub aktach wykonawczych, wydanych na jego podstawie, zadań realizowanych przez OIP oraz zakresu wykorzystywania informacji pomiarowych.

Mając na uwadze powyższe, kwestią priorytetową jest ochrona danych osobowych oraz danych pomiarowych. W związku z tym wszelkie powstające dokumenty i akty prawne w zakresie postępowania z danymi pomiarowymi powinny zapewniać najwyższy standard ich ochrony oraz umożliwiać ich bezpieczną wymianę.

Warto tutaj również wskazać, że na konieczności ochrony danych pomiarowych szczególną uwagą zwraca również Komisja Europejska, która w opinii z dnia 4 kwietnia 2011 r. zarekomendowała, że budowa sieci inteligentnej, w tym instalowanie inteligentnych liczników powinno nastąpić zgodnie z koncepcją *prywatności z założenia* (ang. *Privacy by design)*, która składa się z siedmiu podstawowych zasad:

- podejście proaktywne, nie zaś reaktywne - projekt ma stanowić prewencję zdarzeń mogących naruszyć prywatność, a nie być remedium na skutki naruszenia,
- prywatność ma być stanem domyślnym, którego poszanowanie jest gwarantowane konsumentom (użytkownikom),
- prywatność ma być zintegrowana z podstawową usługą już na poziomie projektowania,

- pełna funkcjonalność ma być zapewniona poprzez dążenie do uwzględnienia wszystkich prawnie uzasadnionych interesów i celów, w sposób zapewniający korzyści po obydwu stronach,
- projektowanie zapewniające prywatność ma uwzględniać całą drogę komunikacji i wszystkich biorących w niej udział danych *(End-to-End Security)*,
- konstrukcja i zasady systemu muszą być transparentne,
- dobro konsumenta (użytkownika) jest w centrum zainteresowania projektantów usług.

Podsumowując powyższe, szczególnie istotnymi aspektami związanymi z gromadzeniem i przetwarzaniem danych pomiarowych w projektowanym prawie są: częstotliwość ich zbierania i udostępniania, zakres, przechowywanie oraz zasady na jakich mają być udostępniane. Zatem dane pomiarowe dotyczące odbiorcy końcowego będą rejestrowane przez licznik inteligentny z częstotliwością nie większą niż 15 minut - chyba, że odbiorca ten wyrazi zgodę na większą częstotliwość dokonywania pomiarów w drodze dobrowolnie zawartej umowy. Następnie dane te będą przesyłane raz na dobę do aplikacji centralnej prowadzonej przez OIP. Ponadto zbieranie lub przetwarzanie danych pomiarowych będzie prowadzone wyłącznie na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących, w zakresie niezbędnym do realizacji celu wskazanego w tych przepisach lub w umowie z odbiorcą energii elektrycznej. Operator informacji pomiarowych będzie przetwarzał i przechowywał wszystkie informacje pomiarowe oraz informacje o danym punkcie pomiarowym tylko i wyłącznie w zakresie niezbędnym do:

- rozliczania za energię elektryczną, w tym za sprzedaż energii elektrycznej lub świadczenie usług przesyłowych i dystrybucyjnych,
- rozliczania za udostępniane informacje pomiarowe i reklamacje związane z udostępnieniem tych informacji oraz do celów windykacyjnych i podatkowych,
- agregacji danych pomiarowych.

Jednostkowe informacje pomiarowe będą przechowywane przez okres nie dłuższy niż wymagany przepisami powszechnie obowiązującymi, a po upływie tego okresu będą usuwane lub agregowane. Dane osobowe będą przechowywane w oddzielnym zbiorze od informacji dotyczących danego Punktu Pomiaru Energii i danych uzyskiwanych z licznika zainstalowanego w danym PPE, w sposób uniemożliwiający bezpośrednie uzyskanie w tym samym momencie łącznego dostępu do danych osobowych oraz danych uzyskiwanych z danego PPE i dotyczących danego PPE.

W przypadku gdy przepisy ustawy Prawo energetyczne będą wymagać upoważnienia lub wyrażenia zgody przez odbiorcę końcowego w sprawie sposobu lub zakresu wykorzystania dotyczących go danych pomiarowych, upoważnienie lub zgoda ta:

- nie będzie domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści,
- będzie mogła być wyrażona drogą elektroniczną, pod warunkiem jej utrwalenia i potwierdzenia przez odbiorcę końcowego,
- będzie mogła być wycofana w każdym czasie, w sposób prosty i wolny od opłat.

Ponadto zakazane będzie zapoznawanie się, utrwalanie, przechowywanie, przekazywanie lub inne wykorzystywanie informacji pomiarowych przez podmioty inne niż wskazane w ustawie lub w sposób inny niż określony przepisami powszechnie obowiązującymi, chyba że będzie to następowało:

- za zgodą odbiorcy końcowego, którego dane te dotyczą,
- na podstawie postanowienia sądu lub postanowienia prokuratora, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Odpowiadając natomiast na pytanie czy Urząd Regulacji Energetyki rozważa podwyższenie taryfy zapewniającej zwrot kosztów instalowania inteligentnych liczników, pragnę przede wszystkim zaznaczyć, że wdrażanie systemów inteligentnego opomiarowania umożliwi podejmowanie działań proefektywnościowych i stanowi element budowy inteligentnych sieci elektroenergetycznych. Efektywne zarządzanie energią elektryczną - zarówno po stronie podaży, jak i popytu, jest fundamentalne dla ograniczenia emisji CO_2, oszczędności pierwotnych nośników energii oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii elektrycznej u prosumentów. Sprawnie działająca sieć inteligentna może w przyszłości skutecznie integrować rozproszone wytwarzanie energii elektrycznej w mikroźródłach, rozwój samochodów elektrycznych i inteligentnie zarządzanych sieci domowych. Rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną ze strony odbiorców, przy malejących zdolnościach wytwarzania energii, wskazuje na konieczność wdrożenia programów zarządzania popytem, jako jednego ze sposobów na zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Pozytywnym skutkiem projektowanych rozwiązań będzie racjonalizacja zużycia energii w gospodarstwach domowych oraz zmniejszenie energochłonności gospodarki. Dzięki lepszemu dostępowi do informacji o zużyciu energii elektrycznej w czasie rzeczywistym możliwym stanie się zmniejszenie kosztów funkcjonowania systemu elektroenergetycznego

poprzez poprawę w zakresie dostosowania popytu i podaży na energię, co przyczyni się również do wzrostu elastyczności i konkurencyjności rynku energii.

Najważniejsze korzyści przewidywane do uzyskania w perspektywie lat 2013-2026 z inteligentnego opomiarowania to:

- poprawa standardów obsługi klienta,
- wzrost świadomości konsumentów,
- pozytywny wpływ na stabilizację cen energii poprzez wykorzystanie pełniejszej informacji rynkowej,
- poprawa elastyczności popytu na energię poprzez wzrost umiejętności dostosowania konsumentów do zmieniających się cen energii w cyklach dobowych i tygodniowych,
- wzrost konkurencyjności gospodarki poprzez uelastycznienie rynku energii,
- oszczędności w zużyciu energii,
- zmniejszenie nielegalnego poboru i ograniczenie strat sieciowych,
- zmniejszenie amplitudy wahań dobowych cen energii,
- ułatwienie zarządzania pracą Krajowego Systemu Elektroenergetycznego przez PSE S.A. jako Operatora Systemu Przesyłowego z tytułu posiadania przez niego dokładniejszej informacji o bieżącym zużyciu energii elektrycznej,
- poprawa bezpieczeństwa, niezawodności dostaw energii,

Wdrożenie systemu inteligentnego opomiarowania będzie ponadto opłacalne pod względem ekonomicznym. Korzyści będą rosły w miarę funkcjonowania systemu inteligentnego opomiarowania. Koszty zostaną poniesione głównie w latach 2014-2020. Po roku 2020 korzyści będą znacznie przewyższać poniesione nakłady.

W okresie budowy inteligentnego opomiarowania, czyli do 2020 r., prognozowane korzyści tylko nieznacznie przekraczają oczekiwane koszty. W związku z tym, koszty z tytułu wdrożenia inteligentnego opomiarowania będą miały znikomy wpływ na zmiany cen energii elektrycznej, co w konsekwencji nie powinno mieć również znaczącego wpływu na wzrost taryf za tą energię. Niemniej jednak ewentualny wzrost tych taryf powinien zostać zniwelowany przez oszczędności, jakie wystąpią dzięki wdrożeniu inteligentnych liczników energii elektrycznej.

Wyrażam przekonanie, że powyższe wyjaśnienia zostaną przyjęte jako wyczerpująca odpowiedź na zagadnienia podniesione w oświadczeniu Panów Senatorów.

Z poważaniem

MINISTER
z up.
Tomasz Tomczykiewicz
SEKRETARZ STANU

Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
tel +48 22 693 50 00
fax +48 22 693 40 46
email mg@mg.gov.pl
web www.mg.gov.pl